

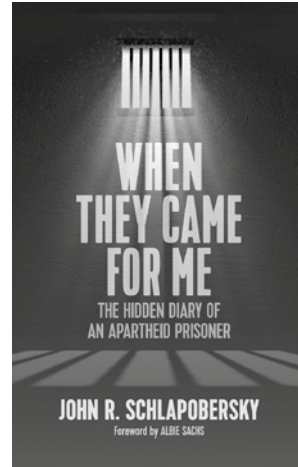
Drie signalementen

When they came for me

The hidden diary of an apartheid prisoner

John Schlapobersky
2021, Berghahn

Door Piet Verhagen

In 2018 had ik een interview met John Schlapobersky. Hij was toen in Nederland voor het NVGP-congres op 23 maart (Verhagen, 2018). Het interview had een voor mij totaal onverwachte wending toen ik op de tot dan toe onschuldig vraag 'En waarom bent u uit Zuid-Afrika weggegaan?' als antwoord kreeg: 'Ik ben niet weggegaan, ik ben eruit gegooid.' Maar waarom, vroeg ik? Op 13 juni dit jaar presenteerde Schlapobersky zijn nieuwste boek, op de dag af 52 jaar nadat hij in 1969 (in het interview staat per abuis 1959) naar zijn zeggen als eerste blanke werd opgepakt onder het apartheidsregime op verdenking van terrorisme. Op 13 juni werd hij gearresteerd, op woensdag 6 augustus verliet hij gedwongen het land en werd hij overgebracht naar Tel-Aviv. Ik weet nog heel goed wat een diepe indruk zijn relaas toen op mij maakte, en ook op hemzelf omdat hij al evenmin had voorzien dat het gesprek deze wending zou nemen.

Er was ook even dat moment van aarzeling na mijn vraag: moet ik dit hier en nu wel vertellen? Ons gesprek eindigde ermee dat hij zich eerder dat jaar (2018) had voorgenomen om zijn verhaal in boekvorm te gaan publiceren. Hij zei haast te hebben, want hij was zopas zeventig geworden. Nu is het er. Het begint op de dag van arrestatie, vrijdag 13 juni en gaat van dag tot dag naar de laatste dag in Zuid-Afrika, dinsdag 5 augustus en de aankomst in Israël, woensdag 6 augustus. In de epiloog vertelt Schlapobersky in zes verhalen over zijn werk met vluchtelingen en met getraumatiseerde politieke vluchtelingen. De derde appendix bevat een aantal principes voor de politieke toepassing van psychotherapie. Om naar zulke verhalen te luisteren 'one must be ready to "hear thunder"' (Schlapobersky, 2021, p. 188). De ontroerende bijeenkomst werd geregistreerd: zie <https://youtu.be/Yv17WHQ0ASs>.

Groepsdynamica

Werken in en met groepen

(2e druk)

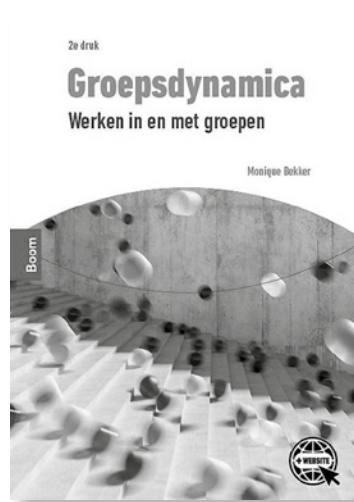
Monique Bekker

2020, Boom Uitgevers

Door **Piet Verhagen**

Dit boek is de tweede druk van een uitstekend leerboek over groepsdynamica voor studenten en beginnende beroepsbeoefenaren uit opleidingen en beroepen op het gebied van gezondheidszorg, onderwijs, toegepaste psychologie, welzijn en sociaal werk. De auteur werkte trouwens mee aan de 'Praktijkrichtlijnen voor groepsbehandeling' van de NVGP (hoofdstuk 5: Groepsprocessen en groepsdynamica). De eerste druk is besproken in dit tijdschrift (Ter Haar, 2017).

Dat er zo snel alweer een herziene, geactualiseerde druk beschikbaar is, betekent neem ik aan dat dit boek goed ontvangen wordt en voor de doelgroep een bruikbare bron is. Ik kan me dat voorstellen. Vlot geschreven, sterk op de praktijk gericht, goed gekozen voorbeelden, doelmatige opdrachten en illustratief materiaal op de website die aan het boek gekoppeld is. Centraal staat het model voor de groepontwikkeling volgens Schutz.

Het boek is als volgt opgebouwd: de drie fasen, gebaseerd op drie basisbehoeften (erbij horen, autonomie, verbondenheid) inclusie, controle en affectie, zijn de hoofdstukken 3, 4 en 5. Daaraan vooraf gaan een inleiding en een hoofdstuk (2) 'Groepslid of groepsbegeleider?' Het laatste hoofdstuk heeft als thema hoe een succesvolle groep te blijven. Op de website is dan ook nog een webinar over digitale groepsdynamiek te vinden. (De wens van Ter Haar om een verwijzing op te nemen naar de opleiding tot groepswerker-NVGP werd volgens mij niet gehonoreerd.)

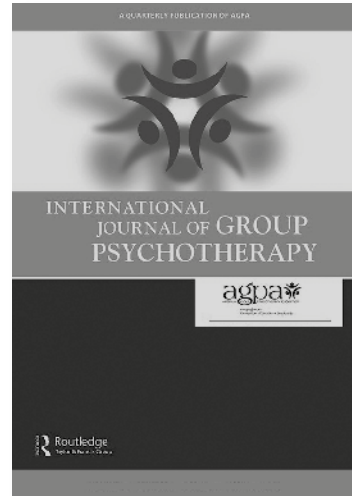
Zie ook: Haar, A. ter (2017). Een leerboek voor het HBO. *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 12(3), p. 70-72.

Dutch Design: Practice guidelines for group treatment in the Netherlands

Een artikel van onze collega's **Rob Koks, Pepijn Steures en Arnout ter Haar** in het tijdschrift *International Journal of Group Psychotherapy* Juni 2021

Door **Salvatore Vitale**

Bij *Dutch design* denk ik meteen aan de Gispen 412-fauteuil of de Rood-blauwe stoel van Gerrit Rietveld. Twee klassiekers van Nederlandse ontwerpers. Inmiddels wordt Dutch design internationaal niet alleen met klassieke ontwerpen geassocieerd, maar ook met de NVGP-werkgroep Dutch Design, voortgekomen uit het collectief van schrijvers van de Nederlandse praktijkrichtlijnen groepsbehandeling (NVGP, 2019). Zij hebben inmiddels meerdere keren een bijdrage geleverd op het congres van de American Group Psychotherapy Association, de Amerikaanse zusterorganisatie van de NVGP. In het septembernummer van *Groepen* uit 2020 staat een aantal ervaringen van deze collega's op het AGPA-congres van dat jaar beschreven.

Het artikel beschrijft de ontwikkeling van de Nederlandse praktijkrichtlijnen voor groepsbehandeling in de Nederlandse ggz

in de context van de sociaaleconomische ontwikkelingen in Nederland en de gevolgen daarvan voor de gezondheidszorg en de groepstherapie. Helder en beknopt schetsen de auteurs de ontwikkeling van de groeps-therapiepraktijk in Nederland vanuit het psychodynamische en analytische via het interpersoonlijke model van Yalom & Leszcz naar de huidige tijdsgeest, waarin specifieke psychotherapeutische methoden worden gegeven in groepen zonder dat er altijd goede scholing is in groepsdynamica en groepspsychotherapie.

Zij beschrijven daarna de ontwikkeling van de Nederlandse praktijkrichtlijnen en de overeenkomsten en verschillen wat betreft focus en inhoud tussen de Amerikaanse en Nederlandse praktijkrichtlijnen. Vervolgens wordt er dieper ingegaan op een aantal onderwerpen die niet in de AGPA-richtlijnen staan of minder uitvoerig zijn beschreven. Dit betreft de negatieve effecten van groepsbehandeling, het combineren van

groepsdynamiek en specifieke psychotherapeutische behandelmethoden, groepstherapie in een multidisciplinaire behandelsetting, co-therapie en de opleiding van groepstherapeuten. Het artikel wordt afgesloten met een blik op de toekomst, gericht op de verdere ontwikkeling van de richtlijnen als een levend document. Daarbij is er ook aandacht voor actuele onderwerpen als onlinegroepstherapie en diversiteit. Het verder ontwikkelen van de richtlijnen, het vertalen van Nederlands werk in het Engels en het zoeken van internationale samenwerking om tot internationale praktijkrichtlijnen te komen worden als aandachtspunten genoemd. Het artikel geeft daarmee een mooie

samenvatting van het belang en de doelstelling van de richtlijnen, met de blik op de toekomst en over de grens. Ook voor collega's in Nederland is het een prettig leesbaar en verhelderend artikel. Terecht schreef José van Reijen in *Groepen* (2021), in haar laatste bijdrage als voorzitter van de NVGP, dat internationale contacten bijdragen aan het verder ontwikkelen van onze kennis over groepspsychotherapie, maar ook aan het uitdragen van onze eigen kennis, waarbij het internationaal verbinden een belangrijke rol speelt. Rob Koks, Pepijn Steures en Arnout ter Haar hebben met hun publicatie in het Engelstalige tijdschrift voor groepspsychotherapie een mooie nieuwe stap gezet naar internationale verbinding.

Literatuur

Koks, R.W., Steures, P. & Haar, A. ter (2021): Dutch Design: Practice guidelines for group treatment in the Netherlands, *International Journal of Group Psychotherapy*, DOI: 10.1080/00207284.2021.1920836.

NVGP (2019). *Praktijkrichtlijnen voor Groepsbehandeling in de (G)GZ*. www.groepspsychotherapie.nl/praktijkrichtlijnen.

Reijen, J. van (2021). Splitsing, splinging en integratie... een actueel thema buiten en binnen de vereniging. *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 16(2), p. 8-12.
